

Quicksan
Wet natuurbescherming
**Bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid
(Fase 2) te Farmsum**

projectnummer

220857

TITELBLAD

Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming		
Locatie onderzoek	Bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid (Fase 2) te Farmsum		
Projectnummer	220857		
Auteur	M.A. Hoks		
Controle en vrijgave	M. Oudshoorn		
Versie rapport	Versienummer:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	11 november 2022	Vigerende versie
Paraaf vrijgave			

OPDRACHTGEVER

Naam	Bureau Schmidt
Contactpersoon	Dhr. M. de Groot
Adres	Aarhusweg 2-14, 9723 JJ GRONINGEN

UITGEVOERD DOOR

			info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl
Kantoor Zuidwolde Industrieweg 20 7921 JP Zuidwolde 0528 373 982	Kantoor Almere Landdrostdreef 124 1314 SK Almere 036 82 00 397	Kantoor Appingedam Opwierderweg 160 9902 RH Appingedam 0596 633 355	

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties en sloopbegeleiding.

Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een quickscan Wet natuurbescherming dat is uitgevoerd ter plaatse van Bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid (Fase 2) te Farmsum, in opdracht van Bureau Schmidt. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.

© 2022 Eco Reest BV.

Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren: Eco Reest 2022 Farmsum_220857_Bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid (Fase 2)_QS

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.3	Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen	5
2.	INVENTARISATIE EN EFFECTBEOORDELING	12
2.1	Bronnenonderzoek.....	12
2.2	Veldinspectie.....	12
2.3	Toetsing	12
3.	EFFECTBEOORDELING GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN	13
3.1	Natura 2000	13
3.1.1	Ligging projectgebied t.o.v. Natura 2000-gebieden	13
3.1.2	Mogelijke effecten.....	13
3.1.3	Effectbeoordeling	14
3.2	Natuurnetwerk Nederland	17
3.3	Natuur buiten het NNN	18
3.4	Houtopstanden	18
3.4.1	Wet natuurbescherming.....	19
3.4.2	Gemeentelijk beleid.....	20
4.	EFFECTBEOORDELING SOORTENBESCHERMING	21
4.1	Flora	21
4.2	Broedvogels	21
4.3	Vleermuizen	23
4.4	Grond/watergebonden zoogdieren	24
4.5	Amfibieën.....	26
4.6	Reptielen.....	26
4.7	Vissen.....	26
4.8	Ongewervelden	27
5.	CONCLUSIE EN ADVIES	28
5.1	Gebiedsbescherming en houtopstanden	28
5.2	Soortenbescherming	29
5.3	Advies en vervolgstappen	30
5.3.1	Stikstofdepositie	30
5.3.2	Houtopstanden.....	30
5.3.3	Wintercheck	30
5.3.4	Broedvogels	30
5.3.5	Verlichting.....	31
5.3.6	Zeehond.....	31
5.3.7	Haas en hermelijn	31
5.3.8	Zorgplicht.....	32
5.4	Verantwoording	32
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	33

BIJLAGEN

1	Overzicht vrijgestelde soorten provincie Groningen
2	Lijst vogels met jaarrond beschermde nesten
3	Uittreksel NDFF

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en het doel van het onderzoek en het wettelijk kader. Daarnaast wordt ingegaan op de huidige situatie van het projectgebied en de beoogde ontwikkeling.

1.1 Aanleiding en doel

Groningen Seaports (GSP) is bezig met de inrichting van bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid te Delfzijl. In de huidige situatie zijn de terreinen niet geschikt voor de vestiging van bedrijven en aanleg van infrastructuur. Aanleiding tot het onderzoek is het bouwrijp maken van het bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid (Fase 2) te Farmsum.

Omdat de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben op beschermde natuurwaarden, is het voornemen getoetst aan de natuurwet- en regelgeving. Het doel van de quickscan Wet natuurbescherming is inzicht verkrijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden als gevolg van het project. Indien negatieve effecten niet zijn te voorkomen, wordt geadviseerd omtrent de vervolgstappen.

1.2 Wettelijk kader

Voor de bescherming van natuurwaarden is de Wet natuurbescherming (Wnb) van toepassing. De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, beschermde soorten en houtopstanden. De volledige wetstekst is hier te vinden: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>. Daarnaast is, in het kader van gebiedsbescherming, ook het Natuurnetwerk Nederland (NNN) relevant.

Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Vogel- en/of Habitatrichtlijngebieden. Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor bescherming van habitattypen, habitats van soorten en leefgebieden van soorten en vogels.

Vooraf is verplicht te beoordelen of plannen/projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten kunnen hebben. Als uit de beoordeling (voortoets) blijkt dat geen effecten optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project of handeling niet nodig. Zijn (significante) effecten niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling en/of een vergunning nodig.

Natuurnetwerk Nederland

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en uitgewerkt in provinciale verordeningen. Provincies wijzen gebieden aan die het NNN vormen. Via de provinciale verordeningen worden, in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden-, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen.

Voor nieuwe ontwikkelingen binnen het NNN, waarbij wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee, tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet is toegestaan. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen.

Soortenbescherming

In hoofdstuk 3 van de Wnb is het onderdeel soortenbescherming is opgenomen. De beschermingsregimes ten aanzien van beschermde soorten zijn te onderscheiden in Vogelrichtlijnsoorten (art. 3.1 – 3.4), Habitatrichtlijnsoorten (art 3.5 – 3.9) en nationaal beschermde soorten (art 3.10 – 3.11). Daarnaast is in de Wnb een zorgplichtartikel (1.11) opgenomen ter bescherming van alle in het wild levende flora en fauna.

De Wnb gaat uit van het ‘nee, tenzij’-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling. De provincie Groningen is bevoegd gezag voor het uitvoeren van de Wet natuurbescherming en heeft voor de implementatie een verordening opgesteld met daarin onder andere een lijst met de vrijgestelde soorten (zie bijlage 1).

Houtopstanden

Hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming (art. 4.1-4.5) regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, van meer dan tien are of meer dan 20 bomen in één of meerdere rijen, gelegen buiten de bebouwde komgrens Wet natuurbescherming. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast.

Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt een meld- en herplantplicht. Provincies kunnen in de provinciale verordening regels opnemen. Voor specifieke houtopstanden zoals éénrijige populieren langs landbouwpercelen of specifieke velmaatregelen gelden uitzonderingsregels. Daarnaast kunnen ook per gemeente regels gelden ten aanzien van kap van bomen (APV).

1.3 Projectgebied en voorgenomen ontwikkelingen

Huidige situatie projectgebied

Groningen Seaports (GSP) is bezig met de inrichting van bedrijventerrein Oosterhorn-Zuid te Farmsum. Het projectgebied (tevens onderzoeksterrein) is omsloten middels de Kloosterlaan en Warvenweg (figuur 1.1 en 1.2). Het onderzoeksterrein heeft een oppervlakte van circa 117 hectare. Een deel van het projectgebied is eerder door een derde partij onderzocht. Dit omvat het rode en blauwe gebied in figuur 1.3. Deze gebieden zijn in dit rapport niet meegenomen.

In de huidige situatie bestaat het uit agrarisch land, watergangen en braakliggend terrein. Tussen de agrarische percelen lopen een aantal onverharde wegen. Binnen het onderzoeksterrein zijn op een aantal plekken bomen en bosschages te vinden. Ook bevinden zich diverse windmolens binnen het projectgebied. Figuur 1.4 tot en met 1.9 geven een impressie van het projectgebied.

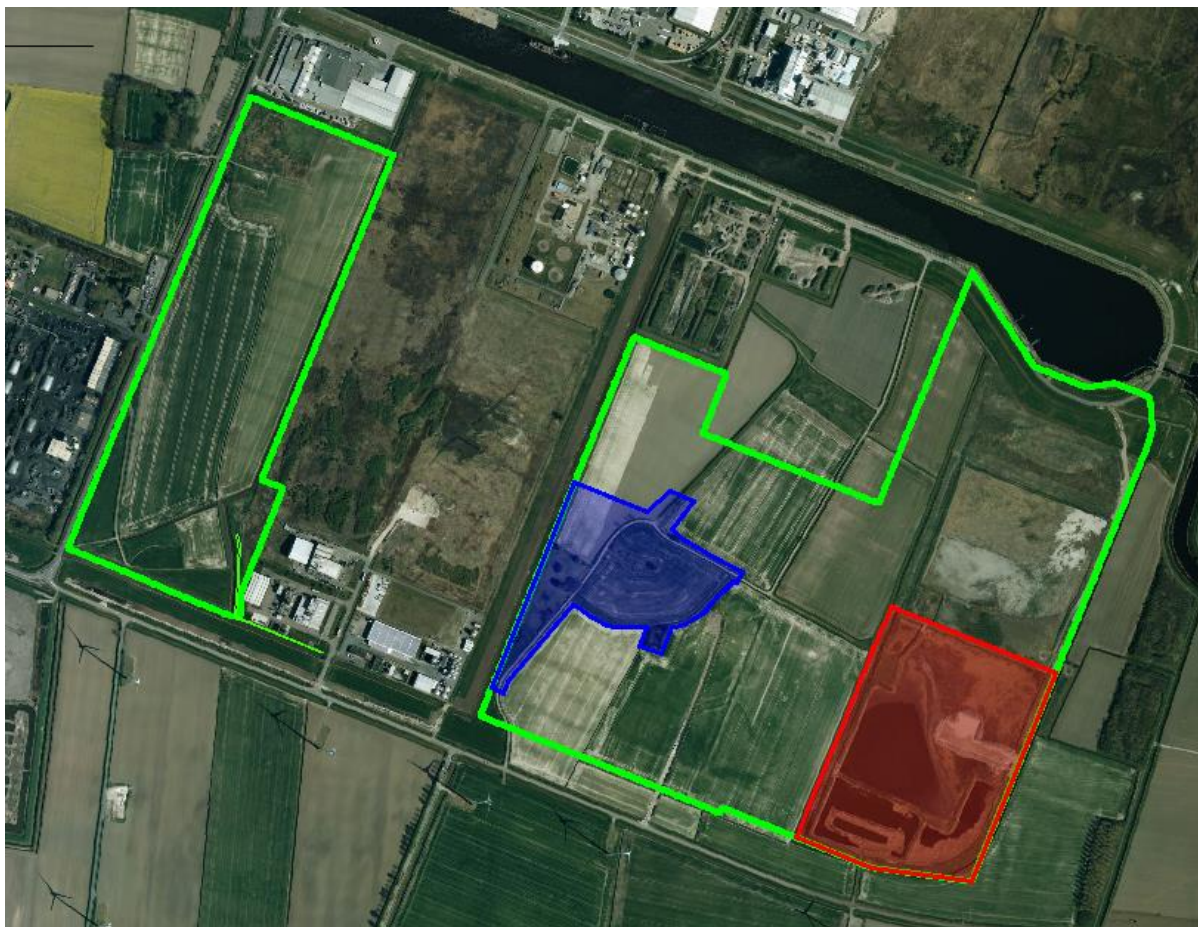
De omgeving bestaat voornamelijk uit agrarische percelen. Ten noorden van het projectgebied bevindt zich de Oosterhornhaven. Daarnaast bevinden zich bedrijven, onderdeel van de industrie in het gebied, in de omgeving. Ten noorden van het projectgebied, op circa twee kilometer afstand, bevindt zich de Waddenzee.

Figuur 1.1 Projectgebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Figuur 1.2 Projectgebied (rood omlijnd). Op de kaart is aangegeven waar onderstaande foto's zijn gemaakt (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Figuur 1.3 Projectgebied, tevens onderzoeksgebied (groen omlijnd), met in blauw en rood de gebieden aangegeven die reeds zijn onderzocht door een derde partij (Bureau Schmidt, 2022).

Figuur 1.4 Binnen het projectgebied zijn agrarisch beheerde percelen en greppels aanwezig.

Figuur 1.5 Watergang rondom het projectgebied.

Figuur 1.6 Braakliggend terrein met een watergang binnen het projectgebied.

Figuur 1.7 Agrarische percelen binnen het projectgebied.

Figuur 1.8 Transformatorhuisje binnen het projectgebied.

Figuur 1.9 Braakliggend terrein binnen het projectgebied.

Voorgenomen ontwikkelingen

De opdrachtgever is voornemens om het projectgebied bouwrijp te maken. In de huidige situatie zijn de terreinen niet geschikt voor de vestiging van bedrijven en aanleg van infrastructuur. De toekomstige invulling en het gebruik van het onderzoeksterrein zijn géén onderdeel van dit rapport.

Voor het bouwrijp maken wordt het terrein opgehoogd naar het gewenste bouwpeil en wordt de benodigde infrastructuur aangelegd. Een deel van de bestaande watergangen worden gedempt (figuur 1.10) en aanwezige bomen en bosschages zullen worden gekapt.

De voorgenomen werkzaamheden passen het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan (Ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn 2019, bestemming 'Bedrijventerrein – Industrie'). Op dit moment is er geen actueel bestemmingsplan. De vaststelling van het voorontwerp wordt bij vergunningaanvragen getoetst aan het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan. Deze methodiek is via een besluit in de gemeenteraad vastgesteld (Gemeente Eemsdelta, 2022).

Binnen het onderzoeksterrein zijn deelterreinen opgehoogd, daardoor hoeven niet alle terreinen te worden opgehoogd. In figuur 1.3 zijn de werkgrenzen relevant voor voorliggend onderzoek weergegeven.

Figuur 1.10 De rode lijnen betreffen de te dempen watergangen (bron: Bureau Schmidt, 2022).

2. INVENTARISATIE EN EFFECTBEOORDELING

Het onderzoek bestaat uit het raadplegen van beschikbare bestaande bronnen aangevuld met een veldinspectie van het projectgebied.

2.1 Bronnenonderzoek

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van beschermde flora en fauna ter plaatse van het projectgebied en de nabije omgeving. Dit bronnenonderzoek heeft bestaan uit het op 25 juli 2022 opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF, 2022) van de afgelopen vijf jaar. Hierin is een overzicht opgevraagd van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van één kilometer rond het projectgebied. Zie voor het volledige overzicht bijlage 3: Uittreksel NDFF. Bij het gebruik is rekening gehouden met de juridische houdbaarheid van de gegevens (3-5 jaar). Oudere waarnemingen kunnen worden gebruikt om de ecologische potenties in te schatten. Verder is gebruik gemaakt van bestaande rapporten (Goutbeek, 2016; Goutbeek & Koolstra, 2016, Buro Bakker, 2015), literatuurgegevens en verspreidingsatlassen, zoals Broekhuizen *et al.*, 2016.

Uit het bronnenonderzoek komen de volgende relevante zoogdiersoorten naar voren: gewone zeehond, haas, hermelijn, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en wolf. Daarnaast zijn waarnemingen van diverse vogelsoorten met een jaarrond beschermde nest-/rustplaats bekend, waaronder de gebouwgebonden huismus en boomgebonden buizerd (zie bijlage 3).

Ten aanzien van gebiedsbescherming is aan de hand van (provinciale) kaartenviewers nagegaan of het projectgebied in/nabij beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en/of het NNN) ligt.

2.2 Veldinspectie

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of in het projectgebied en de directe omgeving potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten aanwezig zijn. De waargenomen beschermde soorten zijn vastgelegd. Het projectgebied en de directe omgeving zijn onderzocht door een ecooloog van Eco Reest. Het veldbezoek vond overdag plaats op 26 juli 2022. Tijdens de inventarisatie waren de omstandigheden als volgt: droog, bewolkt, windkracht 4 Bft, temperatuur 18°C.

2.3 Toetsing

Voor het onderdeel gebiedsbescherming (H3) is ten aanzien van Natura 2000 een voortoets uitgevoerd, waarin is beoordeeld of (significant) negatieve effecten op de beschermde waarden (instandhoudingsdoelen) van Natura 2000-gebieden zijn te verwachten, en of er een diepgaandere beoordeling noodzakelijk is. Ten aanzien van de voorgenomen bomenkap is beoordeeld of het beschermingsregime vanuit de Wnb ten aanzien van beschermde houtopstanden van toepassing is, en of vervolgstappen aan de orde zijn. Voor de regels ten aanzien van het NNN is bepaald of mogelijk sprake is van negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN en of vervolgonderzoek nodig is.

Voor het onderdeel soortenbescherming (H4) is op basis van het bronnenonderzoek en het veldbezoek beoordeeld welke beschermde soorten (mogelijk) aanwezig zijn. Vervolgens is op basis van het voornemen bepaald of en zo ja, welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Indien sprake is van negatieve effecten is advies gegeven over de te nemen vervolgstappen.

3. EFFECTBEOORDELING GEBIEDSBESCHERMING EN HOUTOPSTANDEN

3.1 Natura 2000

3.1.1 Ligging projectgebied t.o.v. Natura 2000-gebieden

Het projectgebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft Waddenzee op circa twee kilometer afstand (zie figuur 3.1). Andere Natura 2000-gebieden, zoals Zuidlaardermeergebied, liggen op meer dan twintig kilometer afstand.

Figuur 3.1 Globale ligging projectgebied (rode cirkel) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Waddenzee (paars) (Provincie Groningen, 2021).

3.1.2 Mogelijke effecten

Mogelijke effecten hebben uitsluitend betrekking op de tijdelijke realisatiefase (het bouwrijp maken en aanleg infrastructuur). Het toekomstig gebruik valt buiten de scope van voorliggend onderzoek, zie ook 1.3). De toekomstige gebruiksfase is in separate onderzoeken beoordeeld (o.a. Goutbeek, 2016 en Goutbeek & Koolstra, 2016).

Op basis van de effectenindicator (Broekmeyer et al. 2014, 2006) en de eerdere beoordeling voor het overkoepelende bedrijventerrein (Goutbeek, 2016) kunnen de voorziene activiteiten -het bouwrijp maken en aanleg infrastructuur- in relatie tot de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden mogelijk leiden tot: verstoring (geluid, licht en optische aanwezigheid), vermesting/verzuring (stikstofdepositie), oppervlakteverlies, vermesting/verzuring, verontreiniging en verdroging/vernatting (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1 Overzicht potentiële effecten a.g.v. bouwrijp maken en aanleg infrastructuur (afkomstig uit: Goutbeek, 2016).

Activiteiten	Verstoring door geluid	Verstoring door licht	Optische verstoring/silhouetwerking	Oppervlakteverlies	Verandering populatiedynamiek/Versnippering	Vermesting en verzuring	Verontreiniging	Verdroging en vernatting
Tijdelijk								
Bouwrijp maken plangebied	•	•	•	•		•	•	•
Aanleg infrastructuur	•	•	•			•	•	•

3.1.3 Effectbeoordeling

Verstoring door geluid

Gedurende de realisatiefase kan sprake zijn van tijdelijke verstoring als gevolg van geluid door inzet van machines. Daarbij kan sprake zijn van zowel bovenwater- als onderwatergeluid.

In het kader van de MER voor het bestemmingsplan Oosterhorn zijn voor de permanente gebruiksfase geluidsberekeningen gemaakt. Hierin is geconcludeerd dat de effecten als gevolg van bovenwatergeluid gedurende de realisatiefase tijdelijk van aard zijn en wegvallen in het 24-uurs-gemiddelden van de permanente effecten en niet leiden tot aantasting van de instandhoudingsdoelen. Daarnaast dringt bovenwatergeluid niet in betekenende mate door in het water (Goutbeek & Koolstra, 2016).

Onderwatergeluid kan worden veroorzaakt door vaarbewegingen en heiwerkzaamheden. Vaarbewegingen gedurende de realisatiefase zijn niet aan de orde. Heiwerkzaamheden kunnen negatieve effecten hebben op zeezoogdieren tot circa drie kilometer afstand en op vissen tot maximaal één kilometer afstand. De maximale reikwijdte leidt tot een tijdelijk extra geluidsbelasting op de Natura 2000-gebieden Waddenzee en de Duitse Natura 2000-gebieden Hund und Paapsand en Unter- und Aussenems (Goutbeek & Koolstra, 2016).

In de Passende Beoordeling voor het industrieterrein Oosterhorn (Goutbeek, 2016) is het volgende geoordeeld: *“Gedurende de aanlegfase is hoofdzakelijk geluidbelasting door heiwerkzaamheden bepalend. De overige geluid producerende handelingen zijn van dusdanige kleine aard dat deze wegvallen in de bestaande geluidbelasting op het industrieterrein. Omdat voor funderingen niet per definitie geheid hoeft te worden aangezien ook goede alternatieven beschikbaar zijn, zoals het schroeven van funderingen, kan significante verstoring in de aanlegfase voorkomen worden. Verder geldt dat doordat tussen het industrieterrein en het Natura 2000-gebied Waddenzee nog het Zeehavenkanaal en de Schermdijk liggen. Hierdoor moeten (geluids)trillingen zich van land door water en weer land naar de Waddenzee verplaatsen. Door zowel de afstand als de demping door de overdracht wordt de geluid- of trillingsintensiteit sterk gereduceerd. Hiermee is voldoende inzichtelijk gemaakt dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de omliggende Natura 2000-gebieden (zowel Nederlandse als Duitse), als gevolg van geluidsverstoring, voorkomen kunnen worden. Een nadere effectbeoordeling is dan ook niet nodig”.*

Vervolgstappen ten aanzien van de tijdelijke geluidsverstoring zijn zodoende niet aan de orde.

Verstoring door licht

Gedurende de realisatiefase kan sprake zijn van tijdelijke verstoring als gevolg van verlichting bij inzet van lichtbronnen en machines tussen zonsondergang en zonsopkomst.

In algemene zin kan gesteld worden dat een toename van licht-belast oppervlak leidt tot een afname van de kwaliteit van het gebied als leefgebied voor (vogel)soorten. Dit door een verhoogde kans op predatie, afname voedselbeschikbaarheid et cetera.

In het kader van de MER voor het bestemmingsplan Oosterhorn is de lichtbelasting voor de gebruiksfase berekend. Uit de berekeningen blijkt dat de verstoringcontour met de drempelwaarde van 0,1 lux overlapt met Natura 2000-gebied Waddenzee (Goutbeek & Koolstra, 2016). Binnen dit gebied liggen geen belangrijke hoogwatervluchtplaatsen, waardoor van verstoring niet-broedvogels op kwetsbare onderdelen van het leefgebied niet aan de orde is. Ook zijn binnen dit gebied geen bekende (belangrijke) zandbanken met zeehondenrustplaatsen aanwezig. In het bestemmingsplan worden planregels opgenomen voor een drempelwaarde van 0,1 lux, zodat geen sprake is van een toename van lichtbelasting binnen Natura 2000-gebieden.

Lichtverstoring gedurende de tijdelijke realisatiefase is echter ondergeschikt aan de lichtbelasting in de permanente gebruiksfase. Negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen, als gevolg van een toename van verlichting (zowel tijdelijk als permanent), zijn dan ook niet aan de orde. Een nadere effectbeoordeling is dan ook niet nodig.

Optische verstoring

Optische verstoring wordt veroorzaakt door onnatuurlijke bronnen, bijvoorbeeld gebouwen, schepen en windturbines. Het effect hiervan kan zijn dat bepaalde soorten het leefgebied verlaten of dat de reproductie afneemt. Er kan ook gewenning optreden, in het bijzonder bij continue verstoring van aanwezigheid van gebouwen.

Tijdens de realisatie verstoren de bouwactiviteiten het leefgebied tijdelijk. Scheepvaartbewegingen zijn niet aan de orde. Toekomstige invulling met bebouwing en windturbines vallen buiten de scope van voorliggend onderzoek.

Gezien de maximale effectafstand van 1.500 meter (Goutbeek & Koolstra, 2016), de afstand van twee kilometer tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Waddenzee) en tussenliggend afschermd gebied, is geen sprake van negatief verstorend effect als gevolg van optische aanwezigheid. Een nadere effectbeoordeling is niet nodig.

Oppervlakteverlies

Oppervlakteverlies leidt tot verkleining van leefgebied. Verkleining leidt direct tot een afname van beschikbaar leefgebied, waardoor mogelijk aanwezige populaties ook inkrimpen. Door verkleining van leefgebied wordt een populatie kwetsbaar voor veranderingen ten gevolge van bijvoorbeeld predatie, extreme seizoensinvloeden of ziekten.

Voorliggend projectgebied ligt buiten de begrenzing van Natura 2000-gebieden. Er is zodoende geen sprake van oppervlakteverlies.

Vermesting en verzuring (stikstofdepositie)

Verzuring van bodem of water is een gevolg van de uitstoot (emissie) van vervuilende gassen door bijvoorbeeld industrie en verkeer. De uitstoot bevat onder andere stikstofoxide (NOx) en ammoniak (NH3). Deze verzurende stoffen komen via lucht of water in de grond terecht en leiden tot het zuurder worden van het biotische milieu. Vermesting is de letterlijke verrijking van ecosystemen met

name met stikstof en fosfaat. Het kan gaan om aanvoer door de lucht (droge en natte neerslag van ammoniak en stikstofoxiden) of nitraat- en fosfaataanvoer door het oppervlakte- of grondwater. De effecten van beide zijn niet altijd te scheiden, omdat een deel van de verzurende stoffen ook vermestend werkt (aanvoer van stikstof). Vermesting en verzuring kan zowel effect hebben op habitattypen als op leefgebied van habitatrichtlijnsoorten.

In het kader van het bestemmingsplan zijn voor de toekomstige invulling van het gehele bedrijventerrein berekeningen met het rekenmiddel AERIUS Calculator gemaakt (Goutbeek & Koolstra, 2016). Uit de berekeningen blijkt dat er sprake is van een toename van stikstofdepositie op de nagenoeg alle Natura 2000-gebieden van Nederland en veel Natura 2000-gebieden in Duitsland.

In de realisatiefase kan sprake zijn van tijdelijk extra stikstofemissie en -depositie door bouwverkeer en machines. Voor inrichting van het industrieterrein Oosterhoorn is ontwikkelingsruimte gereserveerd. Onbekend is of de tijdelijke realisatiefase (bouwrijp maken en aanleg infrastructuur) in deze berekeningen en reservering van ontwikkelingsruimte zijn verwerkt.

Geadviseerd wordt om bij bevoegd gezag na te gaan of ten aanzien van het aspect stikstofdepositie vervolgstappen aan de orde zijn. Ook mede gezien de recente uitspraak ten aanzien van de tijdelijke realisatiefase (Raad van State, 2022).

Verontreiniging

Verontreiniging kan plaatsvinden door emissies naar de lucht en lozingen op het oppervlaktewater, bijvoorbeeld deposities van zware metalen, HF en dioxines. Verontreiniging is met name relevant voor de toekomstige gebruiksfase.

Er zijn berekeningen gemaakt, waaruit blijkt dat de verwachte concentraties ruim onder de grenswaarden liggen en er geen negatieve effecten optreden door verontreiniging van emissies naar de lucht. Uit de berekeningen voor lozingen van stoffen aan het oppervlaktewater volgt dat er sprake is van significante concentratieveranderingen die van (significant) negatief effect kunnen zijn op Natura 2000-gebieden. Aangezien de toekomstige bedrijven moeten voldoen aan de wetgeving en dit wordt afgedwongen door vergunningverlening, worden effecten op instandhoudingsdoelen uitgesloten (Goutbeek, 2016 en Goutbeek & Koolstra, 2016).

Daarnaast zijn lozingen niet aan de orde gedurende de realisatiefase en is uitstoot van emissies (niet zijnde stikstofemissies) gedurende de werkzaamheden zeer gering en ondergeschikt aan de emissies gedurende het toekomstig gebruik. Vervolgstappen ten aanzien van verontreiniging zijn niet aan de orde.

Verdroging en vernatting

Bij de ontwikkeling van het bedrijventerrein zullen de nu braakliggende delen en agrarische percelen worden opgehoogd en in de toekomstige situatie grotendeels bebouwd/verhard worden. Verdroging kan optreden wanneer voor de bouw of de uiteindelijke situatie bronbemaling toegepast wordt. Verdroging uit zich in lagere grondwaterstanden en/of afnemende kwel. Bij vernatting is er sprake van hogere grondwaterstanden en/of kwel door menselijk toedoen. Door verdroging en vernatting kan een gebied ongeschikt worden voor planten en dieren en zo leiden tot een verandering in de soortensamenstelling en uiteindelijk het aanwezige habitat.

Dit aspect is met name relevant in de gebruiksfase, dit valt buiten de scope van het onderzoek. In de huidige situatie bestaat de deklaag hoofdzakelijk uit klei en veen, waardoor de infiltratie van neerslag in de bodem ook al beperkt is. Bij de ontwikkeling wordt eventueel opgepompt water

geborgen in de waterlopen, waar het ook weer in de bodem kan infiltreren. Het netto effect op de infiltratie is dus zeer beperkt (Goutbeek, 2016).

Binnendijs, dus buiten de Natura 2000-gebiedsgrens van de Waddenzee, worden geen negatieve effecten verwacht omdat het netto-effect van de gebruiksfase zeer beperkt is als gevolg van de huidige beperkte doorlaatbaarheid van de bodem en de lokale infiltratie. Als gevolg worden ook buitendijs, dus in het Natura 2000-gebied Waddenzee, eveneens geen negatieve effecten verwacht op de grondwaterstanden. Eventuele bronbemaling gedurende de realisatiefase is van ondergeschikt belang ten opzichte van de effecten in de gebruiksfase. Er is geen sprake van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden, vervolgstappen zijn niet aan de orde.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Ligging projectgebied t.o.v. het NNN

Op de kaart in figuur 3.2 is te zien dat het projectgebied niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op circa 1,4 kilometer afstand.

Effectbeoordeling

De voorgenomen werkzaamheden passen het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan (Ontwerpbestemmingsplan Oosterhorn 2019, bestemming 'Bedrijventerrein – Industrie'). De vaststelling van het voorontwerp wordt bij vergunningaanvragen getoetst aan het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan (zie ook 1.3). Het voorbereidingsbesluit geeft voorbereidingsbescherming; plannen die passen binnen voorontwerpbestemmingsplan kunnen worden gefaciliteerd (Gemeente Eemdelta, 2022). Er is zodoende geen sprake van een nieuwe planologische ontwikkeling. Een nadere beoordeling aan het NNN-beleid is zodoende niet aan de orde.

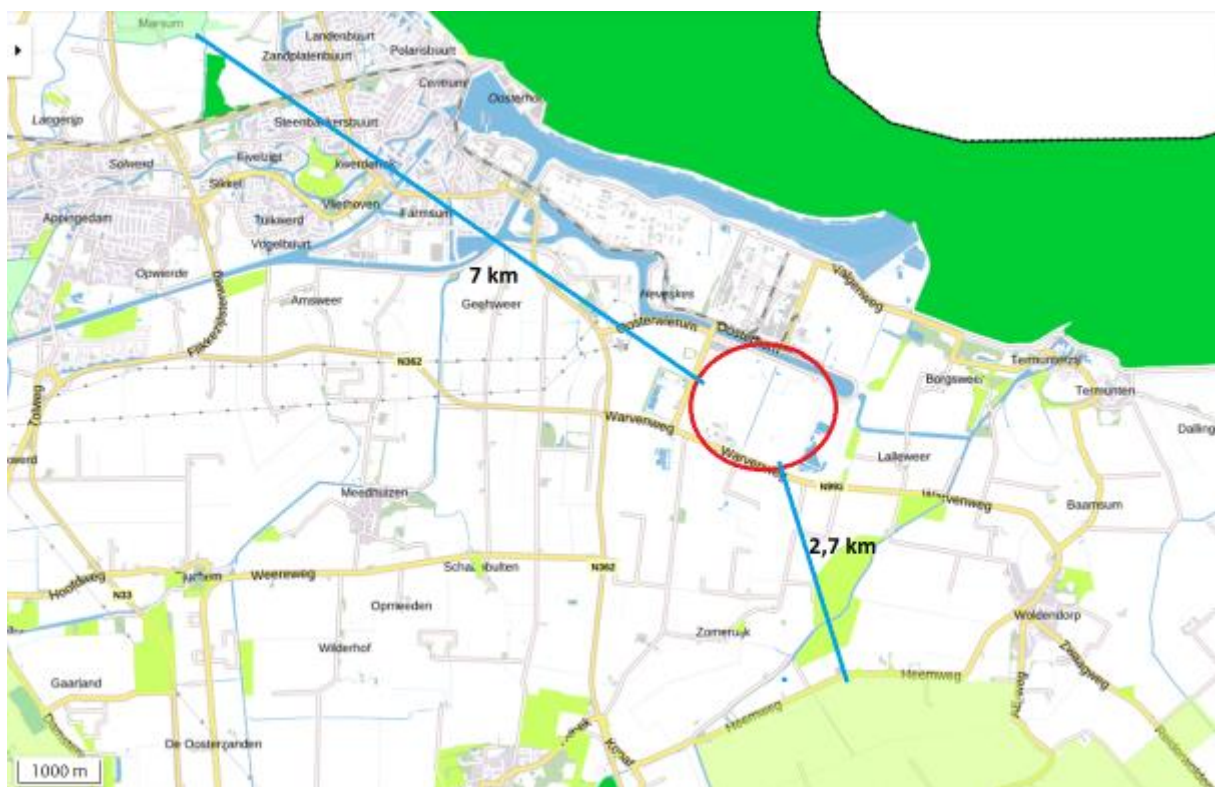
Figuur 3.2 Globale ligging projectgebied (rode cirkel) ten opzichte van het NNN (groen). Lichtgroen geeft natuur buiten het NNN weer (Bron: Provincie Groningen, 2022).

3.3 Natuur buiten het NNN

In het Groningse ruimtelijk beleid is naast bescherming van natuur binnen het NNN ook aandacht voor bescherming van natuur buiten het NNN, namelijk in natuur buiten het NNN en de leefgebieden akker- en weidevogels.

In figuur 3.2 is te zien dat er binnen het projectgebied geen aangewezen natuur buiten het NNN ligt. In figuur 3.3 is te zien dat het projectgebied ook niet binnen een aangewezen leefgebied ligt. Het dichtstbijzijnde deel ligt op 2,7 kilometer afstand. De voorgenomen werkzaamheden vinden plaats op intensief beheerd agrarisch land, waarbij een deel wordt gebruikt voor akkerbouw. Gezien de grote afstand, is de verwachting dat de voorgenomen plannen geen effect op de leefgebieden hebben.

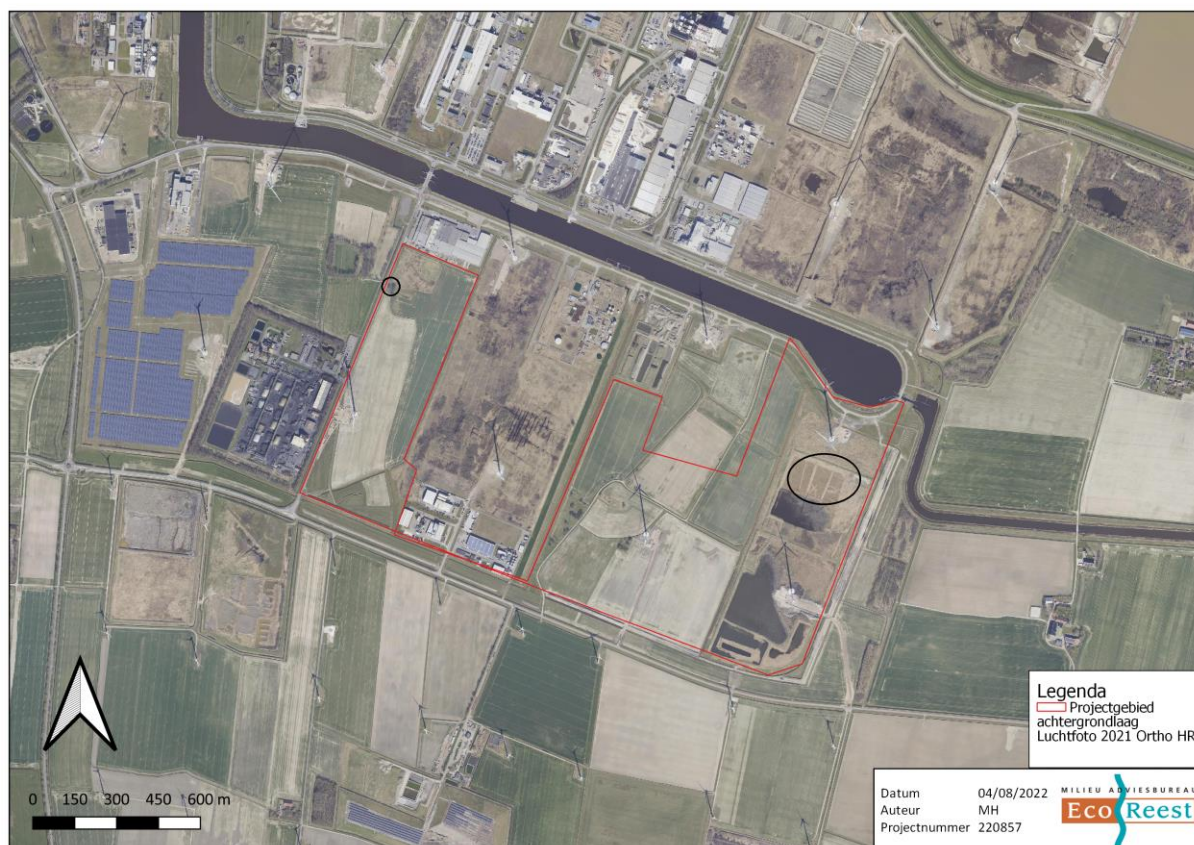
Het gebied zou deels geschikt kunnen zijn voor weidevogels. Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (zie ook 4.2).

Figuur 3.3 Globale ligging projectgebied (rode cirkel) ten opzichte van de akker- en weidevogel gebieden (lichtgroen) (Bron: Provincie Groningen, 2022).

3.4 Houtopstanden

Binnen het projectgebied worden ten behoeve van het bouwrijp maken opgaand groen en bomen verwijderd. Dit betreft diverse solitaire bomen en/of kleine boomgroepen langs de half-verharde wegen en wilgenopslag (figuur 3.4).

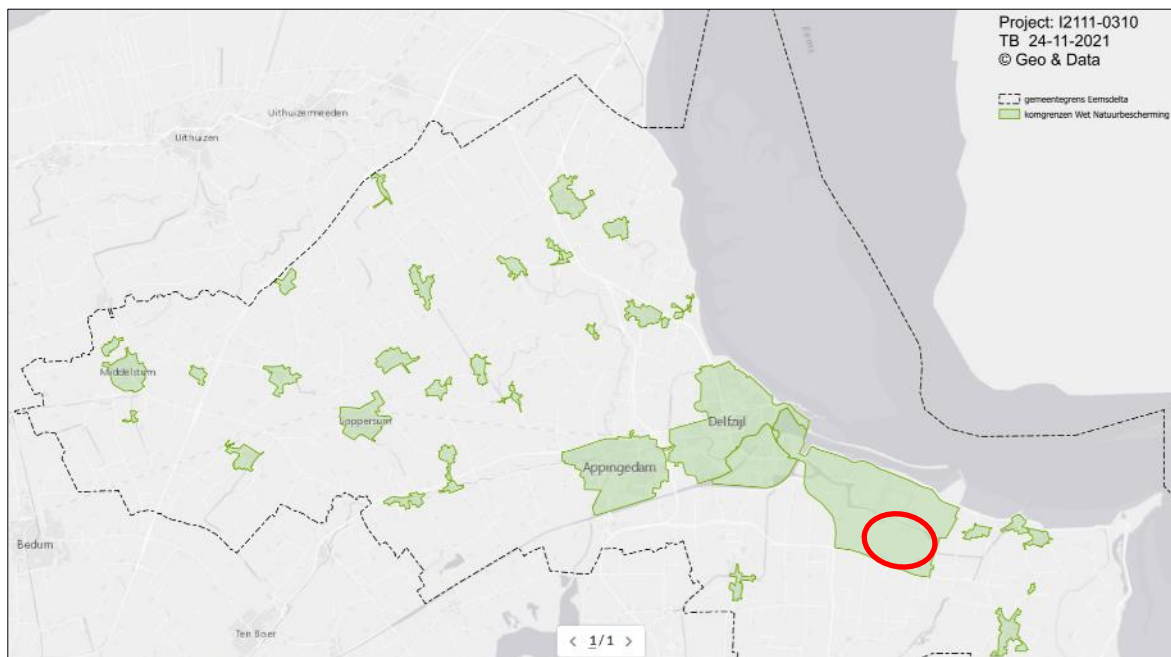
Figuur 3.4 Plaatsen waar de grootste hoeveelheid bomen bij elkaar staan.

3.4.1 Wet natuurbescherming

Er is sprake van beschermde houtopstanden in het kader van de Wet natuurbescherming indien:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt, en
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²) of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

In figuur 3.4 is te zien dat het projectgebied binnen de begrenzing bebouwde kom Wet natuurbescherming ligt. Het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming ten aanzien van houtopstanden geldt hier zodoende niet. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn zodoende niet aan de orde.

Figuur 3.4 Globale ligging projectgebied (rode cirkel) ten opzichte van bebouwde komgrens Wet natuurbescherming (bron: Gemeente Eemshaven, 2022a).

3.4.2 Gemeentelijk beleid

Vanuit gemeentelijk beleid ten aanzien van bomenkap zijn naar verwachting geen vervolgstappen aan de orde. De gemeente Eemshaven geeft aan dat bomen zonder vergunning gekapt mogen worden als deze niet in het 'Landelijke Register Monumentale Bomen' (Bomenstichting, 2022) staan.

De bomen binnen het projectgebied (particuliere grond/semi-overheid) staan niet in dit register opgenomen. Vervolgstappen ten aanzien van de beoogde bomenkap zijn zodoende niet aan de orde. Geadviseerd wordt deze conclusie te verifiëren bij de gemeente.

4. EFFECTBEOORDELING SOORTENBESCHERMING

4.1 Flora

De veldinspectie is uitgevoerd binnen het bloeiseizoen van vele soorten planten. Hierdoor is er op basis van de terreinkenmerken en aangetroffen soorten een goed beeld verkregen van de potentie voor beschermde soorten.

Tijdens de veldinspectie zijn diverse plantensoorten aangetroffen, zoals rode en witte klaver, margriet en gewone berenklauw (figuur 4.1). In nattere delen en oeverzones is riet en pitrus aanwezig. Gedurende de veldinspectie zijn geen beschermde soorten waargenomen. Beschermde flora wordt op basis van de terreinkenmerken (voedselrijk, frequent maaibeheer), eerdere onderzoeksrapporten (Tauw, 2019; Buro Bakker, 2015) en de bekende verspreidingsgegevens uitgesloten. Vervolgstappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

Figuur 4.1 Impressie flora in projectgebied. Links: margriet en pitrus. Rechts: gewone berenklauw.

4.2 Broedvogels

Soorten met een jaarrond beschermd nest (categorie 1-4)

Binnen het projectgebied staat één transformatorhuisje (figuur 4.2). Het transformatorhuisje bevat geen holtes of openingen, waardoor het ongeschikt is voor gebouwbewonende soorten. Er bevindt zich verder geen bebouwing in het projectgebied. Nestplaatsen van gebouwbewonende soorten, zoals huismus en gierzwaluw, kunnen zodoende worden uitgesloten.

Figuur 4.2 Het transformatorhuisje binnen het projectgebied.

Buizerd

Tijdens het veldbezoek zijn binnen het projectgebied in de bomen geen nesten aangetroffen. Het projectgebied is grotendeels ook ongeschikt als broedgebied vanwege het ontbreken van bosjes van enige omvang en ouderdom.

In de (ruime) omgeving van het projectgebied zijn in eerdere onderzoeken (mogelijke) buizerdnesten vastgesteld (Tauw, 2019; Buro Bakker, 2015). Deze bevinden zich buiten het projectgebied, zodat geen sprake is van aantasting van de potentiële nestplaatsen. Wel dient -evenals bij overige broedvogels- verstoring tijdens het broedseizoen voorkomen te worden (zie 5.3.4). Aangezien er tijdens het veldbezoek blad aan de boom zat, wordt geadviseerd een aanvullende wintercheck uit te voeren om het projectgebied te onderzoeken op aanwezigheid van mogelijk jaarrond nesten van buizerd en andere soorten (zie 5.3.3.)

Het gebied, waaronder het projectgebied, eromheen kan deel uitmaken van het leefgebied van buizerd. Ten oosten en ten zuiden van het onderzoeksterrein is echter voldoende alternatief leefgebied beschikbaar, in de vorm van agrarisch (gras)land. Vervolgstappen ten aanzien van leefgebied van buizerd zijn niet aan de orde.

Havik

Nestplaatsen van havik zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Het onderzoeksterrein kan wel deel uitmaken van het leefgebied van havik. Ten oosten en ten zuiden van het onderzoeksterrein is echter voldoende alternatief leefgebied beschikbaar, in de vorm van agrarisch land en bospercelen. Vervolgstappen ten aanzien van leefgebied van havik zijn niet aan de orde.

Ransuil

In 2014 is er een nest van ransuil waargenomen op 200 meter afstand van het onderzoeksterrein. Daarnaast is tijdens het locatiebezoek in 2018 een nest aangetroffen aan de oostzijde van het onderzoeksterrein (Tauw, 2019). Vastgesteld is dat dit nest in gebruik is door buizerd en niet door ransuil. Tijdens het veldbezoek in 2022 zijn geen nesten van ransuil waargenomen. Gezien de ruime afstand tot het nest van 2014, wordt aantasting en verstoring niet verwacht. Vervolgstappen ten aanzien van ransuil zijn niet aan de orde.

Andere categorie 1 – 4 soorten worden binnen het onderzoeksterrein niet verwacht.

Overige soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Soorten van categorie 5 zijn honkvaste broeders, maar doorgaans voldoende flexibel om elders een nest te bouwen. Indien sprake is van ecologisch zwaarwegende redenen zijn nesten van categorie 5 ook jaarrond beschermd.

Boerenwaluw

Binnen het projectgebied zijn boerenwaluwen foeragerend waargenomen. Binnen het projectgebied zijn geen nestplaatsen van boerenwaluw aanwezig, geschikte bebouwing daarvoor is afwezig. Boerenbedrijven in de buurt vormen naar verwachting geschikte nestplaatsen. Ten oosten en ten zuiden van het onderzoeksterrein is voldoende alternatief leefgebied beschikbaar, in de vorm van agrarisch land. Vervolgstappen ten aanzien van leefgebied van boerenwaluw zijn niet aan de orde.

Overige soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5), zoals torenvalk en spreeuw, kunnen tot broeden komen binnen het projectgebied. Voor de in de nabijheid bekende categorie 5 soorten (NDFF, 2022) zijn in de omgeving van het projectgebied echter voldoende alternatieven aanwezig.

Categorie 5 soorten zijn daarmee niet jaarrond beschermd. Wel dient aantasting en verstoring van broedgevallen voorkomen te worden, zie 5.3.4.

Soorten zonder jaarrond beschermd nest

Grondbroedende vogels kunnen niet worden uitgesloten, door de aanwezigheid van onder andere hoog gras. Binnen en in de directe omgeving van het projectgebied kunnen vogels ook in het aanwezige opgaand groen en de bomen tot broeden komen. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust-of verblijfplaatsen beschadigen. Verstoring van vogels is toegestaan zolang dit geen wezenlijke invloed op de gunstige staat van instandhouding heeft. Aantasting en verstoring van broedgevallen dient voorkomen te worden, zie 5.3.4.

Foerageergebied

Het projectgebied maakt onderdeel uit van het foerageergebied van diverse vogels, zoals buizerd, boerenwaluw en scholekster. Tijdens het veldbezoek zijn boerenwaluw, scholekster en blauwe reiger foeragerend waargenomen. In de directe omgeving (agrarisch land, watergangen) is echter voldoende beschikbaar alternatief foerageergebied beschikbaar. Vervolgstappen ten aanzien van foerageergebied van vogels zijn niet aan de orde.

4.3 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Binnen het projectgebied staat één transformatorhuisje (figuur 4.2). Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het transformatorhuisje bevat geen holtes of openingen bevat (figuur 4.3), waardoor het ontoegankelijk is voor gebouwbewonende soorten. In een eerdere beoordeling werd vermeld dat het transformatorhuisje scheuren en open stootvoegen bevatte (Tauw, 2019). Deze zijn vermoedelijk in de tussentijd gedicht.

Er bevindt zich verder geen bebouwing in het projectgebied. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten, zoals gewone dwergvleermuis, kunnen zodoende worden uitgesloten.

Figuur 4.3 Er bevinden zich geen holtes of openingen in het transformatorhuisje.

Aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen kon tijdens het veldbezoek niet geheel worden uitgesloten. Een goede inspectie was door het blad aan de bomen niet mogelijk. Geadviseerd wordt een aanvullende winterinspectie uit te voeren, zodra het blad van de boom is (zie 5.3.3).

Vliegroute

Binnen het onderzoeksterrein zijn geen lijnvormige elementen zoals groensingels, watergangen en dijken aanwezig, zodat vliegroutes binnen het projectgebied worden uitgesloten. In de (directe) omgeving van het projectgebied zijn vliegroutes van gewone dwergvleermuis en laatvlieger langs de Oosterhornhaven ter hoogte van Heveskes vastgesteld. Dieren oriënteren zich hier op de hoge oevervegetatie langs de Oosterhornhaven (Buro Bakker, 2015).

Verbodsovertredingen zijn niet aan de orde mits de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd en/of uitstralende verlichting gedurende de werkzaamheden in de richting van het wateroppervlak en de oevers van de Oosterhornhaven wordt voorkomen (zie ook 5.3.5).

Foerageergebied

Het projectgebied kan onderdeel uitmaken van het van het foerageergebied van in de omgeving voorkomende soorten vleermuizen (NDFF, 2022). Gezien de openheid van het projectgebied worden geen belangrijke foerageergebied verwacht. In eerder onderzoek zijn ook geen belangrijke foerageergebieden vastgesteld (Buro Bakker, 2015). In de omgeving is voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar. Vervolgstappen ten aanzien van foerageergebied van vleermuizen zijn niet aan de orde.

4.4 Grond/watergebonden zoogdieren

Boommarter

Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (Zoogdiervereniging, 2022). Door de reeds aanwezige verstoring (industrie, intensieve landbouw) en geringe aanwezigheid van potentieel geschikte verblijfplaatsen wordt boommarter niet verwacht in en rondom het projectgebied. Goede inspectie van eventuele aanwezigheid van boomholten was door het blad aan de bomen echter niet mogelijk. Geadviseerd wordt een extra winterinspectie uit te voeren zodra het blad van de boom is, om boommarter met zekerheid uit te kunnen sluiten (zie 5.3.3).

Das

Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (Zoogdiervereniging, 2022). Het projectgebied voldoet niet aan deze eisen, doordat er veel verstoring is en weinig dekking. Bovendien zijn er geen sporen aangetroffen die duiden op gebruik als foerageergebied (wroetsporen, mestputjes, wissels). Vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van das worden niet verwacht in het projectgebied.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Mits er voldoende voedsel beschikbaar is, komen ze ook in bebouwd gebied. Hun voorkeur gaat uit naar ouder bos (naaldbomen ouder dan 20 jaar en loofbomen ouder dan 40-80 jaar) omdat daar meer voedsel en nestgelegenheid is (Zoogdiervereniging, 2022). Binnen

het projectgebied zijn wel bosschages aanwezig, maar geen leefgebied nabij een bos. Eekhoorn wordt zodoende uitgesloten binnen het projectgebied. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Gewone zeehond

Ten noorden van het onderzoeksgebied kunnen gewone zeehonden in de Eems voorkomen. Vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied wordt gewone zeehond niet binnen het projectgebied verwacht. Gezien de ruime afstand tot de Eems (circa twee kilometer) de ligging van belangrijke rustplaatsen en tussenliggend afschermend gebied hebben eventuele geluidsverstoring en trillingen geen effect op het leefgebied van gewone zeehond (zie ook 3.1.3).

In de MER voor het bestemmingsplan is in algemene zin voor het gehele industrieterrein geadviseerd de aanlegwerkzaamheden buiten de kwetsbare periode van gewone zeehond uit te voeren en anderzijds het toepassen van geluiddempende technieken in geval van heiwerkzaamheden (Goutbeek 2016). Dit is vooral aan de orde gedurende de werp- en zoogperiode in de maanden mei tot en met juli, met een piek eind juni (Zoogdiervereniging, 2022). Met deze werkwijze wordt eventuele verstoring beperkt (zie ook 5.3.6).

Haas

De haas is van oorsprong een steppebewoner en heeft een voorkeur voor kleinschalig gras- en bouwland, open veld als akkers en weilanden maar komt ook wel voor in open bos, heide en kwelders. Ze maken legers (ondiepe uithollingen) in bosranden, windkeringen, ruigtezomen en onder heggen. Ook in hoog gras of tussen de kluiten van een geploegde akker kunnen hazenlegers voorkomen. Binnen het onderzoeksterrein kan haas vanwege de terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) niet worden uitgesloten. Door de werkzaamheden kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van haas worden aangetast. Vervolgstappen zijn aan de orde (zie 5.3.7).

Hermelijn

De hermelijn komt in allerlei habitats voor, van open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers, enzovoort. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. Binnen het onderzoeksterrein kan hermelijn vanwege de terreinkenmerken en bekende verspreidingsgegevens (NDFF, 2022) niet worden uitgesloten. Door de werkzaamheden kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van hermelijn worden aangetast. Vervolgstappen zijn aan de orde (zie 5.3.7).

Steenmarter

Tijdens een eerdere quickscan zijn graafsporen vastgesteld onder het transformatorhuisje (Tauw, 2019). Bij het veldbezoek in 2022 zijn er geen sporen waargenomen en zijn ook geen geschikte holtes in het transformatorhuisje vastgesteld. Steenmarter heeft een voorkeur voor gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Daarbij is de aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen van belang, omdat de steenmarter daar zijn voedsel zoekt (Zoogdiervereniging, 2022). Door het ontbreken van schuren, steenhopen en kleinschalige landbouw, worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen van steenmarter verwacht binnen het projectgebied. In de omgeving van het projectgebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Waterspitsmuis

De waterspitsmuis komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Volgens de verspreidingskaart van de Zoogdiervereniging, ligt het projectgebied niet binnen het verspreidingsgebied van waterspitsmuis. Uit eerder onderzoek is ook geen aanwezigheid van waterspitsmuis gebleken (Buro Bakker, 2015). Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Wolf

Het nest van een wolf bevindt zich vaak in een grot of zit verscholen onder boomwortels of tussen de rotsen. De wolf graaft soms ook een hol of vergroot holen van andere dieren zoals vos en das. De soort is bovendien een 'cultuurvolger' en heeft geleerd te overleven in gebieden waar ook mensen wonen. Deze gebieden bieden namelijk vaak veel dekking en er leven veel reeën (Zoogdierverseniging, 2022). Binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksterrein worden geen vaste rust- en verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van wolf verwacht, door te weinig dekking en de aanwezige verstoringbronnen. Bovendien is in de omgeving voldoende alternatief geschikt(er) foerageergebied beschikbaar.

Vaste rust- en verblijfplaatsen van overige grondgebonden zoogdieren zonder provinciale vrijstelling worden gezien de terreinkenmerken, biotoopeisen en verspreidingsgegevens niet verwacht.

Overige grondgebonden zoogdieren met een provinciale vrijstelling

Binnen het projectgebied zijn verblijfplaatsen van algemene grondgebonden zoogdiersoorten zoals veldmuis te verwachten. Bij de werkzaamheden kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze grondgebonden zoogdieren geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Groningen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1), waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie 5.3.8).

4.5 Amfibieën

Het projectgebied valt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde amfibieën (Ravon, 2022; NDFF, 2022). Bovendien voldoet het projectgebied niet aan de habitateisen van beschermde amfibiesoorten.

Wel kunnen binnen het projectgebied wel algemene soorten, zoals gewone pad en bastaardkikker voorkomen. Bij de voorgenomen werkzaamheden kunnen enkele verblijfplaatsen en/of exemplaren van deze amfibiesoorten geschaad worden. In voorliggende situatie geldt voor deze soorten in de provincie Groningen vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming (zie bijlage 1), waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie 5.3.8).

4.6 Reptielen

Het projectgebied valt niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde reptielen (Ravon, 2022; NDFF, 2022). Bovendien bevindt zich binnen het projectgebied geen geschikt habitat, doordat onder andere zonplaatsen en broeihopen ontbreken. Vervolgstappen ten aanzien van reptielen zijn niet aan de orde.

4.7 Vissen

Binnen het projectgebied zijn diverse sloten en (droogstaande) greppels aanwezig. Het projectgebied valt echter niet binnen het verspreidingsgebied van beschermde vissen (Ravon, 2022; NDFF, 2022). Bovendien bevindt zich geen geschikte habitats binnen het projectgebied. Wel kunnen zich algemene soorten binnen het projectgebied bevinden. Hiervoor geldt de zorgplicht (zie 5.3.8).

4.8 Ongewervelden

Gezien de terreinkenmerken (voornamelijk agrarisch) en het ontbreken van waardplanten van beschermde soorten maakt het projectgebied geen deel uit van essentieel leefgebied van beschermde geleedpotigen (insecten als vlinders en libellen) en slakken. Vervolgstappen ten aanzien van ongewervelden zijn niet aan de orde.

5. CONCLUSIE EN ADVIES

5.1 Gebiedsbescherming en houtopstanden

Uit de quickscan Wet natuurbescherming ten aanzien van gebiedsbescherming en houtopstanden wordt het volgende geconcludeerd:

Natura 2000

Het projectgebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde gebied (Waddenzee) ligt op circa twee kilometer afstand. Mogelijke effecten hebben uitsluitend betrekking op de tijdelijke realisatiefase. Het toekomstig gebruik valt buiten de scope van voorliggend onderzoek. De werkzaamheden kunnen mogelijk leiden tot verstoring (geluid, licht en optische aanwezigheid), vermesting/verzuring (stikstofdepositie), oppervlakteverlies, vermesting/verzuring, verontreiniging en verdroging/vernatting.

De mogelijke effecten zijn ook reeds in het kader van de MER voor het bestemmingsplan Oosterhorn beoordeeld. Gezien de tijdelijke aard, de afstand tot Natura 2000-gebied, bekende dosis-effectrelaties en ondergeschikte aard van de realisatiefase ten opzichte van de toekomstige gebruiksfase wordt geconcludeerd dat geen sprake is van negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden.

Ten aanzien van het aspect stikstofdepositie zijn in het kader van het overkoepelende bestemmingsplan reeds AERIUS-berekeningen gemaakt. Voor de berekende toename is ontwikkelingsruimte gereserveerd. Onbekend is of de tijdelijke realisatiefase (bouwrijp maken en aanleg infrastructuur) hierin zijn meegenomen en nog juridisch geldig zijn.

Natuurnetwerk Nederland / Natuur buiten NNN

Het projectgebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland en aangewezen natuurgebieden buiten het NNN. De voorgenomen werkzaamheden passen binnen het (ontwerp-)bestemmingsplan. Een nadere beoordeling ten aanzien van het NNN-beleid is niet aan de orde.

Houtopstanden

Het projectgebied ligt binnen de bebouwde komgrens Wet natuurbescherming gemeente Eemsdelta. Voor de betreffende te kappen bomen geldt het beschermingsregime vanuit de Wet natuurbescherming niet. Vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming zijn zodoende niet aan de orde.

De bomen staan niet vermeld op in het landelijke register monumentale bomen, zodat naar verwachting geen vervolgstappen (omgevingsvergunning) vanuit de gemeentelijke regels ten aanzien van kap van bomen van toepassing zijn.

Tabel 5.1 Samenvatting conclusies gebiedsbescherming en houtopstanden.

	Afstand tot dichtstbijzijnde gebied	(Mogelijk) negatieve effecten	Vervolgstappen
Natura 2000	2 km	Mogelijk: stikstofdepositie	Mogelijk AERIUS-berekening (zie §5.3.1)
Natuurnetwerk Nederland	1,4 km	Nee	Nee
Natuur buiten NNN			
- provinciale natuurgebieden	150 m	Nee	Nee
- agrarisch leefgebied	1,7 km	Nee	Nee
Houtopstanden Wnb	Buiten BBK Wnb	Nee	Nee
Gemeentelijk kapbeleid	Niet in register monumentale bomen	Nee	Verifiëren bij gemeente (zie §5.3.2)

5.2 Soortenbescherming

Uit de quickscan Wet natuurbescherming ten aanzien van soortenbescherming wordt het volgende geconcludeerd:

- Het projectgebied biedt gezien de afwezigheid van bebouwing geen broedgelegenheid voor gebouwbewonende (jaarrond beschermde) vogels.
- Ten aanzien van boombewonende jaarrond beschermde soorten wordt een aanvullende wintercheck geadviseerd om het projectgebied te onderzoeken op aanwezigheid van (potentiële) nesten. Binnen en in de directe omgeving van het projectgebied kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Verstoring en aantasting van alle broedvogels dient voorkomen te worden.
- Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen zijn uitgesloten; wat betreft bebouwing is uitsluitend een transformatorhuisje aanwezig. Hierin zijn geen openingen (meer) aanwezig.
- Ten aanzien van boombewonende vleermuissoorten is een aanvullende wintercheck nodig om aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen in bomen te onderzoeken.
- In de directe omgeving zijn vliegroutes van vleermuizen aanwezig, verstoring kan worden voorkomen door lichtuitstraling te voorkomen.
- Mogelijk vormt het projectgebied onderdeel foerageergebied van vleermuizen. Dit betreft echter geen essentieel leefgebied en de ontwikkeling heeft geen negatief effect op de functionaliteit ervan.
- Voor boommarter wordt een aanvullende wintercheck geadviseerd om de bomen binnen het projectgebied te onderzoeken op aanwezigheid van (potentiële) rust- en verblijfplaatsen.
- Aanwezigheid van haas en hermelijn kan niet worden uitgesloten. Door de werkzaamheden gaan rust- en verblijfplaatsen verloren, vervolgstappen zijn aan de orde.
- Mogelijke verstoring op gewone zeehond kan worden beperkt door werkzaamheden buiten de kwetsbare periode (mei-juli) uit te voeren en geluiddempende technieken toe te passen in geval van heiwerkzaamheden.
- Groei- en verblijfplaatsen van beschermde flora, overige zoogdieren, vissen, amfibieën, reptielen en ongewervelden zijn gezien de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens uitgesloten.
- In het projectgebied zijn enkele algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën te verwachten. Voor deze soorten geldt een vrijstelling van de verbodsartikelen.

Tabel 5.2 Samenvatting conclusies soortenbescherming.

Beschermde soorten	Groei-/verblijfplaatsen / essentieel leefgebied aanwezig	(Mogelijk) negatief effect	Vervolgstappen
Flora	Nee	Nee	Nee
Vogels			
- jaarrond beschermd (cat. 1-4)	Mogelijk	Mogelijk	Wintercheck (zie §5.3.3)
- jaarrond beschermd (cat. 5)	Mogelijk	Mogelijk	Broedseizoen (zie §5.3.4)
- overige broedvogels	Mogelijk	Mogelijk	Broedseizoen (zie §5.3.4)
Vleermuizen			
- verblijfplaatsen	Mogelijk	Mogelijk	Wintercheck (zie §5.3.3)
- foerageergebied	Ja	Nee	Nee
- vliegroute	Mogelijk	Mogelijk	Verlichting (zie §5.3.5)
Boommarter	Mogelijk	Mogelijk	Wintercheck (zie §5.3.3)
Gewone Zeehond	Mogelijk	Nee	Verstoring beperken (§5.3.6)
Haas	Ja	Mogelijk	Ontheffing/gedragscode (zie §5.3.7)
Hermelijn	Mogelijk	Mogelijk	Ontheffing/gedragscode (zie §5.3.7)
Overige grondgebonden zoogdieren	Nee	Nee	Nee
Amfibieën, reptielen, vissen	Nee	Nee	Nee
Ongewervelden	Nee	Nee	Nee
Vrijgestelde soorten	Ja	Ja	Zorgplicht (zie §5.3.8)

5.3 Advies en vervolgstappen

5.3.1 Stikstofdepositie

Geadviseerd wordt om bij bevoegd gezag na te gaan of ten aanzien van het aspect stikstofdepositie vervolgstappen aan de orde zijn. Ook mede gezien de recente uitspraak ten aanzien van de tijdelijke realisatiefase (Raad van State, 2022).

5.3.2 Houtopstanden

Vanuit de Wet natuurbescherming zijn geen vervolgstappen aan de orde. Vanuit gemeentelijk beleid ten aanzien van bomenkap zijn naar verwachting ook geen vervolgstappen aan de orde. De bomen binnen het projectgebied staan niet in het 'Landelijke Register Monumentale Bomen' opgenomen. Geadviseerd wordt deze conclusie te verifiëren bij de gemeente.

5.3.3 Wintercheck

Om te bepalen of er verblijf-/nestplaatsen jaarrond beschermde vogels (categorie 1-4), vleermuizen en boommarter in de bomen aanwezig zijn, wordt geadviseerd een extra controle in de winterperiode te doen, als het blad van de bomen is.

Afhankelijk van de resultaten zijn vervolgstappen, zoals nader soortgericht onderzoek nodig om vast te stellen of de nest-/verblijfplaatsen daadwerkelijk in gebruik zijn. Op basis daarvan kan bepaald worden of er bij de voorgenomen werkzaamheden sprake is van overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en of welke vervolgstappen aan de orde zijn. Mogelijk is de gedragscode soortenbescherming van Groningen Seaports hierop van toepassing (Logemann, 2020).

5.3.4 Broedvogels

Binnen en in de directe omgeving van het onderzoeksterrein kunnen diverse (niet jaarrond beschermde) vogels tot broeden komen. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust-of verblijfplaatsen beschadigen.

Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op broedvogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor de meeste soorten kan de periode tussen maart en september worden aangehouden als broedseizoen. Dit is echter afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden. In de gedragscode voor soortenbescherming voor Groningen Seaports wordt de periode half maart – half juni als broedseizoen aangeduid (Logemann, 2020).

Geadviseerd wordt de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Voordat de werkzaamheden in uitvoer kunnen gaan dient duidelijkheid te zijn voor de soort(groep)en waarvoor vervolgstappen nodig zijn (boommarter, vleermuizen, buizerd, haas en hermelijn). Ook kan ervoor worden gekozen de werkzaamheden voor het broedseizoen op te starten en continue door te werken, zodat vogels buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden geschikte broedgelegenheid zullen zoeken.

Wanneer de werkzaamheden in het broedseizoen worden opgestart en de locaties niet van tevoren ongeschikt (natuurvrij) gemaakt kunnen worden, moet de locatie voorafgaand aan de werkzaamheden worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog (broedvogelcheck). Indien bij de controle in gebruik zijnde nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moet

een zorgvuldige werkwijze worden bepaald of dienen de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

5.3.5 Verlichting

De nabijgelegen Oosterhornhaven met de oevers vormt een vliegroute voor vleermuizen. Door werkzaamheden uitsluitend overdag uit te voeren en/of te voorkomen dat bij inzet van verlichting (machines, bouwlampen) lichtuitstraling plaatsvindt op de oevers en wateroppervlak van de Oosterhornhaven, wordt verstoring van deze functionaliteit voorkomen. Bij deze werkwijze vindt geen overtreding van de verbodsbepalingen plaats en zijn geen vervolgstappen zoals een ontheffing aan de orde.

5.3.6 Zeehond

In de MER voor het bestemmingsplan is in algemene zin voor het gehele industrieterrein geadviseerd de aanlegwerkzaamheden buiten de kwetsbare periode van gewone zeehond uit te voeren en anderzijds het toepassen van geluiddempende technieken in geval van heiwerkzaamheden (Goutbeek, 2016). Dit is vooral aan de orde gedurende de werp- en zoogperiode in de maanden mei tot en met juli, met een piek eind juni (Zoogdiervereniging, 2022). Met deze werkwijze wordt eventuele verstoring zo veel mogelijk beperkt.

5.3.7 Haas en hermelijn

Binnen het projectgebied kan aanwezigheid van haas en hermelijn niet worden uitgesloten. Voor deze soorten geldt in Groningen geen vrijstelling meer. Door de werkzaamheden vindt aantasting en verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen plaats. Dit betekent overtreding van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming, waarvoor vervolgstappen nodig zijn.

Geadviseerd wordt na te gaan of de gedragscode soortenbescherming Wet natuurbescherming voor Groningen Seaport hiervoor geldt wat betreft de locatie (zie figuur 5.1), de werkzaamheden/handelingen en beschermde soorten en welke invulling aan het vervolgtraject (wo. meldplicht, ecologisch protocol) dient te worden gegeven (Logemann, 2020).

Figuur 5.1 geografische afbakening gedragscode Groningen Seaports met globale ligging projectgebied (rode cirkel) (afkomstig uit: Logemann, 2020).

5.3.8 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

In de Gedragscode voor Groningen Seaports worden daarvoor diverse adviezen gegeven (Logemann, 2020). Ook dient men tijdens de uitvoering alert te zijn op vestiging van soort(groep)en zoals de (pionier)soorten oeverwalw, scholeksters en meeuwen. Vestiging dient op passende wijze voorkomen te worden, bijvoorbeeld geen zandhopen met steile wanden aanwezig te hebben, en braakliggende zandvlaktes tijdens de broedseizoen et cetera.

Geadviseerd wordt om bij de uitvoering een ecologisch deskundige in de hand te nemen om voorafgaand aan en gedurende de uitvoering invulling te geven aan de ecologische begeleiding.

5.4 Verantwoording

De conclusies en adviezen zijn van toepassing op de door de opdrachtgever aangegeven en in hoofdstuk 1.3 beschreven werkzaamheden en onder de voorwaarden en uitgangspunten genoemd in het document (en overige communicatie met de opdrachtgever). Indien deze wijzigen of er ook andere werkzaamheden worden uitgevoerd, dient er een herbeoordeling plaats te vinden.

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage.

Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur / documenten

Bauwens, D., Jooris, R., Verbelen, D., & Dochy, O., (2006). *Poelen en amfibieën in West-Vlaanderen. Resultaten van een grootschalig poelenonderzoek door vrijwilligers in 2000-2005*. Provincie West-Vlaanderen, Brugge, i.s.m. Instituut voor Natuur en Bosonderzoek, Brussel en Hyla, amfibieën- en reptielenwerkgroep van Natuurpunt, Mechelen.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden.

Broekmeyer, M.E.A. et al. (2014). Update effectenindicator Natura 2000. Wageningen, Alterra, voorjaar 2014.

Broekmeyer, M.E.A. (redactie) (2006). Effectenindicator Natura 2000-gebieden; achtergronden en verantwoording ecologische randvoorwaarden en storende factoren. Wageningen, Alterra, Alterrapport 1375, oktober 2006.

Buro Bakker (2015). Onderzoek flora en fauna beheersgebied Groningen Seaports - monitoring 2014. 3 maart 2015.

BIJ12 (2017). Kennisdocumenten soorten. Versie 1.0, juli 2017.

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill (2011): Vleermuizen; Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika, De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

Goutbeek, A. (2016). Passende beoordeling – MER Oosterhorn, 13 december 2016, definitief 02.

Goutbeek, A. en B. Koolstra (2016). Bestemmingsplan Oosterhorn, Milieueffectrapport. Deelrapport thema natuur. Witteveen&Bos/Arcadis, 13 december 2016, referentie: DZ131-1/16-020.560.

Krijgsveld K.L., B. Klaassen & J. van der Winden (2022). Verstoring van vogels door recreatie. Literatuurstudie van verstoringsgevoeligheid en overzicht van maatregelen. Deel 1 hoofd rapport & deel 2 soortbesprekingen. Uitgave Vogelbescherming Nederland, Zeist.

Logemann, D. (2020). Gedragscode soortenbescherming Wet natuurbescherming ten behoeve van goedkeuringsprocedure door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Arcadis Nederland B.V., 6 oktober 2020, referentie: D10016919:4.

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017). Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming, versie juli 2017.

Provincie Groningen (2022). Omgevingsverordening provincie Groningen. Provincie Groningen - provinciale verordening. Ontwerp (2022-06-28).

Raad van State (2022). Tussenuitspraak Porthos-project. Uitspraak 202107079/1/R4, ECLI:NL:RVS:2022:3159, 2 november 2022.

Vegte, F, van der, J. Bosman & D. Logemann (2014). Effectafstanden Natura 2000-gebieden Veluwe en Rijntakken. Arcadis, 18 februari 2014.

Internet

Bomenstichting (2022). Landelijk Register Monumentale Bomen, van https://bomen.meetnetportaal.nl/index.php?c=portal&mm=claim&m=custom&options=monumentale_bomen/claimformulier.xml

Floron (2022). Informatie en verspreiding flora, van <https://www.verspreidingsatlas.nl/...>

Gemeente Eemsdelta (2022). Voorbereidingsbesluit Oosterhorn 2022 van https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.1979.VBOosterhorn2022-VG01/d_NL.IMRO.1979.VBOosterhorn2022-VG01.pdf

Gemeente Eemsdelta (2022a). Vaststelling begrenzing bebouwde kom Wet natuurbescherming, 26 januari 2022, van <https://eemsdelta.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Document/fe1af5cc-20f8-4543-870c-1424524dabdb?documentId=3d5e1e03-5a2d-4e4a-90ed-963856dedd0f&agendaltemId=2af5d7ce-1972-4c2b-937f-5725e83ba144>

Gemeente Eemsdelta (2022b). Bomen kappen, van <https://www.eemsdelta.nl/bomen-kappen>.

Ministerie van LNV - Natura 2000-gebieden, van <https://www.natura2000.nl/>

Nationale Databank Flora en Fauna. Geraadpleegd op 25 juli 2022, van www.NDFF.nl¹

Overheid (2021). Wetstekst Wet natuurbescherming, van <https://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2021-07-01>.

Ravon (2021). Informatie en verspreiding reptielen, amfibieën en vissen, van <https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/...>

Ruimtelijkeplannen (2022). Het landelijke portaal voor ruimtelijke plannen, van <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/index>

RIVM (2022). AERIUS Calculator, versie 2021.2. Geraadpleegd op 11 november 2022, van <https://calculator.aerius.nl/wnb/>

RVO (2021). Indicatieve lijst jaarronde beschermde vogelnesten van, <https://www.rvo.nl/sites/default/files/2021/04/Lijst-jaarrond-beschermde-vogelnesten.pdf>

Vogelbescherming (2022). Informatie en verspreiding vogelsoorten, van <https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/...>

Zoogdiervereniging (2022). Informatie en verspreiding zoogdieren, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFF. Deze mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

BIJLAGE 1

OVERZICHT VRIJGESTELDE SOORTEN

PROVINCIE GRONINGEN

Vrijgestelde soorten (artikel 3.10 eerste lid) Provincie Groningen o.b.v. bijlage 8 van Omgevingsverordening Provincie Groningen	
Zoogdieren	Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>) Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>) Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>) Huisspitsmuis (<i>Crociodura russula</i>) Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>) Ree (<i>Capreolus capreolus</i>) Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>) Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>) Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) Vos (<i>Vulpes vulpes</i>) Wezel (<i>Mustela nivalis</i>) Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)
Amfibieën	Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>) Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus</i> <i>Rana esculenta</i>)

Bron: Provincie Groningen (2022). Omgevingsverordening Provincie Groningen - Bijlage 6

BIJLAGE 2

LIJST VOGELS MET JAARROND BESCHERMDE NESTEN

PROVINCIE GRONINGEN

Nederlandse naam	Categorie*	Nederlandse naam	Categorie*
Boomvalk	4	Blauwe reiger	5
Buizerd	4	Boerenwaluw	5
Gierzwaluw	2	Bonte vliegenvanger	5
Grote gele kwikstaart	3	Boomklever	5
Havik	4	Boomkruiper	5
Huismus	2	Bosuil	5
Kerkuil	3	Brilduiker	5
Oehoe	3	Draaihals	5
Ooievaar	3	Eidereend	5
Ransuil	4	Ekster	5
Roek	2	Gekraagde roodstaart	5
Slechtvalk	3	Glanskop	5
Sperwer	4	Grauwe vliegenvanger	5
Steenuil	1	Groene specht	5
Wespendief	4	Grote bonte specht	5
Zwarte wouw	4	Hop	5
		Huiszwaluw	5
		IJsvogel	5
		Kleine Bonte specht	5
		Kleine vliegenvanger	5
		Koolmees	5
		Kortsnavelboomkruiper	5
		Oeverzwaluw	5
		Pimpelmees	5
		Raaf	5
		Ruigpootuil	5
		Spreeuw	5
		Tapuit	5
		Torenvalk	5
		Zeearend	5
		Zwarte kraai	5
		Zwarte mees	5
		Zwarte roodstaart	5
		Zwarte specht	5

*Toelichting categorieën:

Categorie 1: Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus). Zeer honkvaste koloniebroeders of afhankelijk bebouwing.

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten vragen extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd.

Bron: RVO, 2021

BIJLAGE 3

UITTREKSEL NDFF

Beschermde soorten* binnen één kilometer van het projectgebied.

Jaarrond beschermde nesten

Blauwe reiger
 Boerenwaluw
 Bonte vliegenvanger
 Boomklever
 Boomkruiper
 Boomvalk
 Brilduiker
 Buizerd
 Eider
 Ekster
 Gekraagde roodstaart
 Gierzwaluw
 Grauwe vliegenvanger
 Groene specht
 Grote bonte specht
 Grote gele kwikstaart
 Havik
 Huismus
 Huiswaluw
 IJsvogel
 Kerkuil
 Koolmees
 Oeverwaluw
 Ooievaar
 Pimpelmees
 Ransuil
 Roek
 Sperwer
 Spreeuw
 Tapuit
 Torenvalk
 Wespandief
 Zeearend
 Zwarte kraai
 Zwarte mees
 Zwarte roodstaart

Wnb - andere soorten (GR)

Gewone zeehond
 Haas
 Hermelijn

Wnb - Habitatrichtlijn

Gewone dwergvleermuis
 Laatvlieger
 Wolf

*Habitatrichtlijnsoorten, soorten met jaarrond beschermde nesten en provinciaal beschermde soorten.
 (Bron: NDFF, 2022)